

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 „ 1/2 „ 1 „ 60 „
 „ 1/4 „ — „ 90 „

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 „ 1/2 „ 3 „
 — 0 —

Numeri singuratici se vënd
 în Cluj cu 5 fileri, într'alte
 locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă;
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil. de 2 ori
 8 fil., de 3 ori mai multe
 și 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL“
 CLUJ — KOLOZSVÁR
 6 OKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Să ne înfrățim.

Din halul, în care suntem încurcați fie din vina vremii neîngrijitoare, fie din răutatea oamenilor și nepriceperea noastră, numai o voință hotărâtă la lucru și-o unire înfrățită de puteri ne poate mântui, ne poate duce la culmea verde și întraurită de soarele înviator al mântuirii de mâni. Numai încopcierea întrun mănunchiu bine prins a brațelor vînjoșite de luptă și-a capetelor cioplite de cuminenția traiului și-a științii deșteptătoare ne poate mântui, — ne poate cârmui cu nădejde de scăpare corabia vieții, din îmbulzala îndârjită a mării răscolite de vârtejuri vrășmașe, spre țermurul mântuitor al unei vieți tignite 'n traiu, — spre țermul visat de moși, strămoșii nostri, prins în pînza de aur a poveștilor bătrîne și dorit de atâta potop de ani de noi strănepoții hrăniți tot cu obida lăcrimată a părinților noștri. — Dușmăniile ascuțite și vrăjbele ținute strună, pentru lucruri de nimic, ne opăcesc și ne înghit, pe sute de ani înapoi, truda și silința pusă spre înieptare și mergere înainte. Învrăjbirea neostoită, dintre cei hrăniți de acelaș sânge și ocrotiți de acelaș Cer, se răsplătește cu stînjinirea îndelungată sau cu stingerea timpurie a celor învrăjbiți; — fie că vrajba e pecetluită de mintea neadîncitoare în miezul lucrurilor și nerumegată une-ori a celor stinși, fie că e aprinsă de pripa necoaptă spre fapte cu minte împlinite, ori de mândria iute jignitoare și de capul aprinzător și neogoit de știința trebuitoare acelor trăitori de azi!

În vremea ce se ceartă și se hărțuiesc cu zorire îndârjită, brațele și gurile: se stînge în pâlăit de pară potolită sufletul, viața celor învrăjbiți pe moarte. Vrajbă stînge focul vieții, nu'l aprinde. E cătran ucizător și nu mir înviator pentru suflet.

În strășnicia luptei ce-o purtăm contra vrășmașilor îndesate din afară, învrăjbirea nepotolită dintre noi, rărește șirul luptătorilor întrați în focul isbitor al luptei, stingându-le focul cald al dragostii învăpăiate spre luptă și viață, — și deschide poartă largă celor ce ne vrășmășesc, cu gând de pierzare, și sângele și avutul ce-l avem. Focul îndesat al armelor vrășmașe îl răsbește, cu isbândă învingătoare, numai închegarea, înfrățită și încopciată într'un singur gând și suflet, a celor ce luptă alături, umăr la umăr, împreunați prin legătură de sânge și de neam.

Și noi ne vrășmășim ascuțit și a prins între noi — după coloare de loc, de slujbi și de lege. Iar vrășmășii noastre nerumegate înghit, zădărnindu-le, silințele stăruitoare și chibzuite de a prinde loviturile îndreptate din afară, acelor puțini — ceată miruită întrucâtva de duhul cumișitor al neamului — îndemnați la luptă, pentru ai lor, de însuflețirea cuminte și caldă, suptă din slova țilcuitoare a trecutului de neam și din pătrunderea fără greș în miezul lucrurilor. Străduințele lor calde le înghite și le îneacă, în unda ei tubrurătoare de suflete învrăjbirea proastă dintre noi, zăvornită în adîncul ființei noastre mostenite, de neastimpărul pripit și aprinzător spre ceartă

și mânia acelor stinși. — Ne-am trezit în suflet cu vrăjbele și dușmăniile sëmânate și plouate spre creștere de mintea, necioplită pe de-a întregul de mersul dăscălior al vremii, a strămoșilor nostri fie-ierțați. Silnicia vremii scurse li-a lipsit mintea de pătrunderea lămurită în lucruri și de priceperea fără smin-teală în croirea și alegerea chibzuită a căilor și mijloacelor ducătoare spre țel, și de aceea nu și-au cam străjuit și înfrânat totdeauna gura și pumnul.

Dar e sosită vremea ca noi, cești de azi, scărmanați de-a binele, și la trup și la suflet, de pacostea vremilor trăite și de pilda îndrumătoare spre bine a ueamurilor pășite, — să smulgem din sufletele noastre mătrăguna acestor învrăjbiți, să le dăm foc și să întindem peste scrumul arselor vrăjbi, mâna de prietinească înfrățire.

Acelaș cer ne acopere, acelaș glie ne îngrășe cu sânge și hrană aleasă, acelaș D-zeu preabun ne are 'n pază pe noi și vetrele noastre — și acelaș trebuie să fie și drumul ducător spre mântuire și viață, pe care cu toții, în frățescă înfiripare de puteri și năsuinți stăruitoare, trebuie să-l deschidem, — prinzând în mănunchiul săbiilor, aprige spre luptă, loviturile venite de afară. Neamul nostru, împlântat de soarte și de vreme în scurgerea ei, între hotarele unei țeri ce numai dușmănie și gând de pierzare îi poartă, trebuie să se deștepte la cap, trebuie să-și lămurească cu mintea lui țelul spre care trebuie să tindă și să ajungă. Răutatea oamenilor și vitregia neîndurătoare a vremii îl hărțuiesc cu de-a sila în luptă, — de aceea

FOIȚA RĂVAȘULUI

Baciul Oanea.

— Tip din Munții-Apuseni. —

Și-i mult de atunci... Un an aproape, de când sërmanul a nebunit... Și azi îl plîng atâtea suflete, dar ce folos!

Așa de bine 'mi aduc aminte de 13 August 1900. Era Luni... La noi la oraș era țerg de săptămână și sătenii din apropiere veniau și ei să țergue d'ald'ale casei, pentru că atunci n'aveau în sat boltă. Și baciul Oanea era cel dintâiu, care intra pe poarta noastră — căci tata era hotelier — și de regulă buciumanii nu ne încunjurau...

Cu pălăria pe ureche, cu mustățile răsucite frumos par'că și acum îl ved — cum intra în casă fără să zică nimic înainte de a întâlni pe mama. Mergea de-a dreptul la culină:

»Bună dimineața doamnă!« Și numai apoi își lua pălăria și își așeza desagi într'un colț până să meargă la țerg. La prânz de regulă le cânta musica — că-i mai cu noroc — după cum ziceau ei...

Dar a fost o zi nenorocoasă ziua aceea... Musica suna încet... Câte un accent duios, ce răsărea ca din mormînt de pe coardele vibratoare li săgeta adînc, adînc până în inimă... Ear dangătul de clopot, — ce anunța ora prânzului — avea mai mult farmec ca altădată; suna par'că mai a jale...

Ce disproporție!

Cu cât haz își petreceau altădată, cu câtă voce bună. Și când era vorba de petrecanie fără paralele se adunau cu toții în jurul baciului Oanea și cât de dulce răsuna în cor.

Câte fete-s buciumene
 Toate-s negre la sprincene,
 Numai una-i cam albuță
 Și-aceia-i a mea draguță...

Și cât de mult îi plăceau baciului Oanea și-rele acestea!

»Numai una-i cam albuță«...

Numai una și aceea era a lui... Și și-ar fi dat sërmanul viața întreagă pentru ea... Și ea, ca să placă tuturor se purta așa gătită... Și cum nu, când — *ursitul ei* — era cel mai mare bocotan în sat și frumos coala de-ți fugeau ochii pe el...

Nu de geaba a crescut în înfrățire cu brazilii! Blând, — domol la fire, — *om al petrecaniei* — avea totdeauna cele mai bune glume și-ți era mai mare dragul să-l ascuți, când povestea de pe la băi.

— Doamne mare-i puterea ta! —

Era tocmai pe la mijlocul povestii, când intra în casă o țigancă, cu ochii cufundați, neagră ca noaptea și niște mâni sbârcite în care ținea o păreche de cărți...

»Să vă alduiască Dzeu draguțul« și cu aceste ușa se închise în urma ei... Se impletecea pe picioare de slabă ce era...

»Nu porunciți să vă dau cu cărțile; doamne dă-le bine?!«

Și erau la masă oameni de toată tagma. Și de vreme ce țigancă se apropia de masa lor — Lisandru îi făcu semn să se depărteze:

»Lasă că norocu-i sus la D-zeu nu 'n cărțile tale; noi nu credem«...

Dar baciul Oanea o chemă înderept și-i zise:

— Știi da cu cărțile? —

— Apoi știi de-cum nu, că altcum n'ăși umbla. —

— Hai, dă-mi mie, dar de mă minți, să știu că te dau dracului cu cărți cu tot. —

— Nu *sudui* dșorule, nu *sudui*, că nu-i a bine — și într'aceste începu să împartă cărțile... Făcu cruce, apoi îl puse să ridice...

După ce ridică stete țiganca puțin pe gânduri apoi ceru — o pițulă, — că nu i-se *sgodește*, dacă nu pune banii...

— Nu-ți dau, că mă minți...

— Apoi știi ce dșorule — trăiască-te Dzeu — de nu ți-oi spune drept să nu-mi dai nimic, drept ca lumina în ziua de Paști...

După ce îi dete banii, țiganca din nou făcu cruce pe cărți și-i dete să ridice...

— Îi spuse apoi multe, multe și mărunte, iar pe urmă îi zise:

— Așa ți-se arată bată-te norocul, că ești om tare norocos, dar vei avea în viață și o.....

— O... să răsti baciul Oanea necăjit.

— O nefericire. — Dar să știi, că om ca D-ta cât vei trăi n'a mai fi în Poeni. —

* * *

— Și-i mult de atunci. Aproape trei ani. Și s'a împlinit zisa țigancii: om ca D-ta n'a mai fi în Poeni... N'a mai fi, nu; și Doamne ferește!

— Până acum el a fost cel mai de frunte în sat — n'a mai fost nimeni ca dînsul și-acum sërmanul e nebun — și nu-i nimeni ca dînsul. —

Mogoș, Octomvrie 1903.

Diamant.

din bună vreme trebuie, ca punând la o parte vrajba dintre frați, să-și vînjoșească spre războire brațele și să-și destoinicească sufletul și mintea spre priceperea fără smintă de lucruri, deprinzându-și odraslele spre frățescă vețuire cu cei de un sânge, căci cuminența luptătorilor de azi crește și pâr-guiește cuminența deșteaptă și așezată a luptătorilor de mâni.

Cei îmbetrâniți în vrăjbi, cei-ce scapără de neastempărul mâncării spre ceartă, să-și astempere firea și să-și pună straje cuminte la gură; ear cești tineri, cârmuitorii de mâni ai neamului, să-și hrănească sufletul cu învățătura aleasă și neprihănită îmbiată de graiul cu tîlc meșter al științii, isvorite din minți cernute și pricopsite, — să-și tocmească vorba și sfatul după pilduirea înțeleaptă dată de dascălii prorocitori de bine, răsăriți din coapsele neamului nostru, — să-și altoiască în inimile lor simburile sănătoase al dragostei de neam și de lege, — să se înfrățescă cu toții, fără deosebire de trepte și slujbi, îngâdurile și nădejdele scumpe și dragi doritoare de binele și mântuirea neamului.

Betrâni, trecuți prin multe, potoliți la sânge și ostoiți la minte de greul cumintor al traiului, să-și astempere vrășmașiile ținute strună pentru orice lucru. — Ei au avut răgaz a învăța, în răstimpurile trăite, lucrurile trebuitoare neamurilor spre mergere înainte. Răscolească-și fondul sufletelor și învățăturile spicuite samene-le, în vorbe înțelepte și scânteitoare, luptătorilor tineri pe cari-i așteaptă — ca mâni ca poi-mâni — valma isbitoare a luptei.

Noue, cestor tineri, să ni-se deie ca hrană nu certuri și mîrăituri de vorbe înțepate, nu cărți și foi stropite de clăbucii veninoși a vorbelor de hulă și ocară; ci să ni-se deie ca hrană scrisul ales și vorba cumpătată, sfatul povățuitor spre bine și cuminența măsurată a unei vețuiri frățesci, între cei de un sânge și a unei înfrățiri bine prinse de puteri și nisuiți spre muncă și desrobire.

Numai școala cuminte și înțeleaptă a betrânilor de azi poate crește ceata trebuitoare a prorocilor și dascălilor de mâni, pricepuți și iscusiți în cârmuirea, și cu vorba și cu fapta, a neamului.

Din coapsele betrânilor de azi să naște rîvna însuflețită spre muncă sau trîndăvia ucizătoare a luptătorilor de mâni. Și asta trebuie să se știe.

Crestături.

— S. Sa Papa Piu X despre jurnaliști.

Un gazetar creștin din Anglia cu numele Gardner a fost primit de Sfântul Părinte dela Roma, care i-a cerut peana și dându-o îndrept gazetarului, a zis: »Binecuvîntarea mea o dau peste semnul (peana) lucrării tale. Astăzi abia se află o chemare mai nobilă ca gazetăria. Înaintașii mei au binecunentat sabia și scutul luptătorilor creștini. Eu însă cu bucurie mai mare cer ajutorul lui Dumnezeu asupra penei gazetarului creștin«.

— Miroasă a socialism, pretutindenea în toată țara. Greva celor dela trenuri, vărsare de sânge dela Aleșd, conflictul dela Orșova, mișcările turburătoare din Dobrișin, Seghedin și Oradea-mare, toate, toate arată că s'a umplut țeara de socialism; că clocote ceva în cele de desupt, că o primejdie mare amenință țeara. Nu-i mirare. „Ex-lex“—ul a sgduuit încrederea în guvern; neplătirea dărilor și faptul că asentările nu s'au ținut socialiștii le-au înfătoșat ca succese ale lor. S'a mai adaus acum oprirea trenurilor pe timp de o săptămână. Poporul îmbetat de agitatorii socialiști și de foile jidovești se pornește pe căi neiertate. Ne doare inima, că chiar Românii pică jertfă acestor uneltiri pécatoase. Tot Bihorul, locuit de Români, se zice că e în fierbere. Se aude că un comisar extraordinar va fi numit pentru aceste părți. Poate veni ori ce comisar. Nouă ni-se pare că aici numai Românii inteligenți ar putea fi de folos luminând poporul. De aceea guvernul ar trebui să oprească adunările socialiște și să deie voie Românilor să țină adunări cu poporul.

— Dela Asociațiune. Comitetul central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« cu datul 14 l. c. Nr. 403 vestind, că cu suma frumoasă de 100000 coroane, ce sa adunat din 1897, în anul acesta se va termina Muzeul istoric și etnografic al Românilor, în care se vor adăposti tesaurii trecutului nostru, roadele muncii și momentele caracteristice ale vieții naționale a poporului român: — adresează un călduros apel către toți binevoitorii progresului poporului nostru, îndemnându-i, se contribuie cu bani și obiecte la fondul Muzeului, ca să se poată termina și aranja în mod vrednic și mulțamitor.

— Pentru emigranți să pregătesc zile și mai amare de cum au avut până acuma. În America vor aduce lege, ca toți aceia, cari nu vor călători pe năi americane, dacă voiesc să calce pe pământ american trebuie să plătească 150 coroane, iar în Anglia voiesc să înăsprească simțitor legea pentru imigranți. După proiectul nou de lege numai aceia vor putea intra în Anglia, cari sunt deplin sănătoși, nepătați, ori cari au bani. Să vede, că toate statele se tem de o parte de înmulțirea prea mare a poporului, de altă parte de hoți și de oameni cu moravuri rele.

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI.

Măhaciu, 18 April, 1904. Cu vie satisfacție, și bucurie sufletească viu a vă face cunoscută o hotărîre adusă de poporul credincios român din Măhaciu, ce numai înveseli ne poate și anume:

Un gând fericit l'a condus pe iubitul nostru preot Gavrilă Pop în santele sărbători ale invierii D-lui, de a sărbători cu poporul încredințat păstoriei sale amăsurat acelei. sublime sărbători, nu în ospete și beții, nu în pofte și fapte de rușine, ci trezi și în frica D-lui. Din care causă și ca să se ajungă scopul pe deplin, a ținut, afară de predicele celea multe ocazionale, combătând vițilul beției ca isvorul celor mai multe păcate și a ruinei materiale, o adunare de popor în școală, unde la propunerea D-sale de a să abțină pe viitoriu dela beuturile spirituoase, poporul întreg și în mod sărbătoresc a declarat, că primește și încă din acea clipită.

Ce e mai frumos, că nu s'a luat în scris nimic, nici oare ceva pedeapsă banală nu s'a pus, ci simplu din convingere și pe lângă îndatorire morală. Hotărîrea luată de acest brav și matur popor se și observă cu absoluta reținere dela cel mai mare beutor, și dela cel mai betrân om până la cel din urmă, cea ce-i servește spre mare cinste, fiind de laudă comunelor vecine și se reține cu atâta sfîntenie încât de a 2-a zi de sfintele sărbători și până azi nime nu a călcat hotărîrea. Pe jidanca vèduvă, care ne provedea din greu cu vinarsul imputit, a apucat-o hotărîrea cu butoiul plin, și și astăzi este în acea stare, ba credem că dacă vor da căldurile se va borși și da afară. Iată, Dle redactor, până unde poate ajunge lucrul, dacă conducătorii unui popor lucră și-și împlinesc chemarea, predicând, învățînd și dând exemple preotul din ușa altarului, cât și învățătorul în școală, și dacă poporul și-a căștigat deplina încredere în învățătorii săi. Sărbători fericite, pacinice și liniștite am avut noi măhăcenii, căci în loc de oameni beți, vedea-i oameni serioși, în loc de chiuituri și înjurături: tot cete-cete pe străde vorbind vorbe frumoase, și mai glumind pe contul crișmarilor jidovi rēmași opăriți și desperați, vătându-se și chemând oamenii înlăuntru.

Tot la stăruința bunului nostru preot Gavrilă Pop, ajutat de învățătorul nostru, Atanasie Gârduș, s'a pus basa și unui fond de bucate.

Dumnezeu ne-a trimis acest preot, adevărat părinte, chiar atunci, când a fost mai mare lipsa, când erau afacerile bisericești, și școlai mai încălcite, și înglodată biserica în datorii aproape la 8000 coroane, cu toate că biserica noastră are preste 300 jugere de pădure și o obligațiune de regal de 10,000 coroane. Se poate deci mira ori cine cum aceasta biserică în anii trecuți a ajuns la atâta datorie, încât nici salariul învățătorului nu mai era în stare să se plătească, căci de acolo se solvește. Și totuși așa a fost, căci a fost o risipă, o destrăbălare, o administrare rea, fără tact și mai pe sus de toate fără nici o genare, procese, diurne, pedepse, interese ș. a. Toate acestea le-a adus preotul nostru prin istețimea și tactica sa în cea mai bună rînduială așa încât azi datorește biserica numai cu 100 coroane. Preotul lucra din rășputeri pentru a le aduce la ordine iar învățătorul fără șovăire privea cu ochi scrutători, că oare când vor fi în ordine, pentru ca și el să-și poată încasa salariul restant de câte 2 ani avisat singur la acela, căci prea mult îl indispunea număruloasă-i familie de 10 membri și câte 2 — 3 prunci pe la școale.

Nu este preotul nostru simplu preot în biserică, ci este un conducător și în viața civilă, căci ca membru în comitetul comunal ne dă o direcție bună și sigură.

Tot la stăruința D-sale s'a redus planul de exploatare al pădurei bisericești dela 20 ani la 15 prin ce ni se înmulțesc venitele în mod însemnat D-zeu să ni-l țină la mulți ani, ca să putem progresa cât mai mult atât moralmente, cât și materialmente.

»Un poporan«.

Uricani, 16 Aprilie 1904.

On. Domnule redactor! Vă rog a publica în prețuita foaie »Răvașul«, — următoarele: Voiesc a Vă scrie ceva despre poporul nostru din Uricani, unde sunt învățător de 2 ani:

Comuna Uricani — putem zice — că e cea mai mare comună românească gr.-cat. de pe Jiu, a cărei locuitori sunt numai români greco-catolici. Ei sunt niște oameni tare religioși și cu atragere către cele sfinte, cea-ce se vede de acolo, că cercetează casa Domnului regulat în toate Duminecile și sărbătorile, așa încât de multe-ori nu mai încap în ea, fiind siliți a asculta slujba de afară de pe lângă păreți. Avem în comună 2 biserici de lemn, mici, dar modeste. Sunt două, fiind-că satul — ca toate satele dela munte — e resfirat, — avînd vre-o 9 Km. în lungime, și așa-dară alt-cum nu se poate, pentru ca să corăspundă cerințelor.

Avem casă parochială nouă — din peatră, zidită numai de vre-o 6 ani, cu care se pot mândri Uricanii fiind cea dintăiu în sat.

Cu școala încă stăm bine — har Domnului. Avem școală confes. gr.-cat. cu un învățător, — acărui leafă — din repartiția aruncată pe popor — iasă în fie-care an regulat, fără a avea neplăceri pentru ea ca în multe locuri. Fiind comuna mare, Ven. Consistor din Lugoș ne îndeamnă a înființa și un al doilea post de învățător resp. învățătoare, ceea-ce — cu ajutorul lui Dumnezeu — se va și face, ca astfel toți băieții de școală să se împărtășească de dulcele învățaturii, ce o primesc în școală, și care e nefcunjurat de lipsă, spre a putea ținea pas cu progresul timpului și cu celelalte popoare conlocuitoare, — și prin urmare spre a avea un viitor.

Poporul nostru ține mult la obiceiurile strămoșești, cu toate aceste la stăruința neobosită a harnicului preot Nicolae Zugrav — despre care cu adevărat putem zice, că stă la înălțimea chemării sale, — cum zic la stăruința D-lui, tot s'au mai lăsat de unele (obiceiuri), și cu timpul, de va ajuta Bunul Dumnezeu, se va desbrăca rînd pe rînd de toate acele datini, cari precum știm, nu duc la nici un bine, — ba poate la rău.

Pe la noi nu s'a încuibat nasarenismul cu învățăturile sale scrintite, cari le iscodesc ei cu mintea lor spre a putea înșela pe bietul popor, neținînd seamă de cuvintele D-lui Christos, când zice: »Un Domn, o credință, un botez«. Nu s'a încuibat nici socialismul, prin care, — acei jidani, acele lipitori, voiesc să stoarcă pe bietul popor, — făcînd geșeft, trînd și îngrășîndu-se din truda și sudoarea lui, — dacă e hăbăuc și se lasă ademenit de alții, — neascultînd de adevărata lui conducători, cari îi voiesc binele și prosperarea în toate. Nu. Nu s'a încuibat acele otrăvuri în inimile lui, pentru-ce? Pentru-că îi este caldă credința, cum caldă a fost și a moș-strămoșilor lui.

Acum sunt 3 ani, la inițiativa sus numitului Domn preot, — s'a pus basă la un »fond pentru zidirea unei bisericești nouă din peatră, care fond în acești 3 ani s'a ridicat la suma de vre-o 1600 Cor. și care se înmulțesc din an în an din contribuțiile benevole a locuitorilor de aici. Bani sunt toți depuși la Cassa Diecesană din Lugoș — spre păstrare.

Dar Vă rog respectuos a publica și numele acelor marinoși binefăcători, cari s'au îndurat a dărui în ziua I și II de Paști — pentru înmulțirea acestui fond, cari cu cât i-a miluit Sfântul. Înainte de toate amintesc, că Dl. preot, s'a făgăduit, că D-Sa în tot anul la s. Paști v'a dărui la fondul acesta — câte 10 cor.

S'au adunat: I. Dela biserica din jos: 58. 70 cor. La aceste au contribuit următorii:

Lucreția Zugrav, preteasă, 80 b., Nicolau Zugrav, preot gr.-cat. 12 cor. Ioan Besu, inv. 4 cor. Ioan Zugrav, cantor 2 cor. Petru Făgaș 2 cor. 40 b. Ioan Șandru 2 cor. Ioan Murg, Ion Bistrean, Marie Zugrav, Dan Căreman, Nicolae Tērhat, Ștefan Căreman, Mihai Staic, jude com., Trifu Cocola, George Făgaș, George Ciurea, Ioan Murg I. Ioan, Ion Căreman I. Ștefan, Nicolae Biacă, Ion Făgaș I. Ștefan, Nicolae Făgaș I. Dănilă, Constantin Nădrag, Ion Ionașc Andrei, Zacharie Timișan, Ion Măcser, crâșnic fie-care câte 1 cor.; Lascu Terhat, Lăscuț Terhat, Ilie Timișan câte 50 fil.; Ion Ciurea, Petru Coandres, George Cocola, Ion Terhat, George Pantilie, Nicolae Bulzan, Ion Barb, Nicolae Terhat și soția, Nicolae Zugrav, Ion Zugrav I. George, Petru Făgaș I. Tănase, Nicolae Roman, Anuța Văgăun, Mihai Coandres, curator, Bacșay Mihály, Ștefan Danci câte 40 b. Bucur Roman, Nicolae Ionașc, Ștefan Ionașc câte 30 b. Ion Zugrav Popeci, Petru Ionașc, Ilie Coandres, Ștefan Ionașc, Dumitru Făgaș, Iosif Mihăiasă, Precup Niag, Leon Fuer, Dumitru Roman, Ion Șandru, Tânase Șandru, Mihai Șandru, George Văgăun, Tudor Mărșav, Domnica Roman, Ion Niag, Anița Ciurea, Ana

Ciurea, Iacob Pantilie, Ion Ciurea, Ion Despa, George Murg, Tănase Șandru I. Const., Petru Căreman, Iovan Murg Lasc, Petru Petresc, Dumitru Căreman, Ion Căreman Murg, George Mărcău, George Văgăun, Ion Murg I. George, Ștefan Șandru, Dumitru Măcser, Petru Murg, Domnica Căreman, Ștefan Stoi, Vasile Bucuresc, Mihai Murg, Avram Cocola, Ion Marc, Ștefan Andrei, Ion Murg Dobercian câte 20 b. Aurelia Roman, Eva Huia, Const. Filimon, Rusalin Barb, Vasile Văgăun câte 10 fil. Restul până la 58 cor. 70 fil. — din unele dăni mai mici.

II. Dela biserica din Mărșevoni.

Constantin Păreșu, Ion Barb, Avram Dinea câte 2 cor.; George Fireza, Dumitru Pavelonesc, Ion Pavel, Stanciu Pavelonesc, Dumitru Fireza, George Dodoacă, Ion Nădrag, Ion Stăncău, Ilie Dinea, Const. Hobicean, George Fireza I. Dănilă, Ion Fireza, George Ionaș, G. Șandru Calotă, Ion Zachărie, Ion Hici I. Dănilă, Ion Moise Stoi, Lascu Barb, Simion Dinea, Ion Dodoacă și Ioana Dinea I. Avram câte 1 cor. George Dinea 80 b., Ion Cimponer, Simion Mărșav câte 60 b. George Pavelonescu, Ion Hici, George Barb câte 50 b.; Todor Cimponer iun., Simion Mărșav I. Dănilă, Ion Moise I. Ion, Dumitru Calotă, Stanciu Hici câte 40 b.; Todor Dinea 30 b. George Nădrag Urs, Petru Pavelonesc, Dan Paraschiv, Ion Oprea, Sandu Șandru, Petru Suci, Ion Suci, George Loza, Dumitru Birău, George Oprea, Tănase Mărșav, G. Barb, Ion Păreșu, Ion Bărbuș, Nicolae Stăncău, Tănase Gruia, Ion Pavel I. Pantilimon, Const. Dinea, Maria Păreșu, Ion Dinea, Iliana Cimponer, Ioana Nădrag, Iliana Păreșu, Dumitru Mărșav, Ioana Dinea, Maria Pavelonesc, Maria Dinea, Săveța Fireza, Ioan Nădrag, Pantilimon Mărșav, Maria Mărșav câte 20 fil.; Ilie Șandru, Ion Păreșu școlar, câte 10 fil. De pe tămăie 17 cor. 70 b.; Laolaltă face suma de: 119 cor. 12 b.

Să dea bunul Dumnezeu, să se poată împlini cât mai curînd dorința aceasta — a preotului și a poporului întreg de a se putea ridica în Uricani un locaș sfânt, — mareț. — Celui de sus, dela care vine tot binele și ne ajută în neputințele noastre; eară dăruitorilor să le răsplătească din nenumăratele sale daruri!!!

Ioan Besu, inv. gr.-cat.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Tatăl Episcopului.

La începutul săptămânii trecute tocma înainte de începerea grevei trenul de la Aiud a dus la Oradea-mare și pe un cinstit bătrân țeran. Părul alb ca neaua îi împrejmuia fața rumenă, sănătoasă și pare că aprinsă de o inflăcărare a inimii. La Cluj un preot tînăr, cu brîu roșu, a îmbrățoșat pe cinstitul bătrân și i-s-a adaus tovarăș de drum. Când au ajuns la Oradea-mare, înspre amezii, încărunchitul bătrân fu primit cu mare cinste de alți preoți cu brăne roșii... Și se așezară într-o trăsură domnească, strălucită, trasă de doi cai ca doi smei....

Bătrânul cărunt părea tot mai aprins la față și tot mai sfîșcat. Tremura, de bucurie și de neastîmpăr. În sfîrșit a ajuns să-și îmbrățoșeze ficiorul, pe care acum de astă-vară nu l'a mai văzut; a ajuns să-i sărute mîna părințască acela, căruia atîția îi sărută mîna de Părinte.

Bătrânul acesta fericit era nenea Ioan Radu dela Uifalău, tatăl vlădicului de la Oradea-mare, Dr. Demetriu Radu. —

»Totuși mai este câte un om fericit pe lume!« Așa exclamă un gazetar maghiar din Oradea, care auzind vestea că a sosit »tata vlădicului valah« a alergat să vadă pe fericitul bătrân și se grăiescă cu el. L'a văzut și a rămas uimit gazetarul, dar de grăit n'a putut grăi de a dreptul cu el, pentru că gazetarul nu știe românește, ear nenea Radu nu știe ungurește.

— De priceput, pricepe ceva — scrie numitul gazetar în »Nagyvárad« — dar nu vorbește decât în limba sa străbună.

Așa cu talmăciu lângă el a vorbit gazetarul din Oradea multe cu tatăl Episcopului și a scris pe larg și frumos ce au vorbit.

Ci că l'o întrebă între altele și asta una:

— Spune-mi bacșule, ce ai simțit D-ta, când mai întâiu ți-ai văzut ficiorul vlădică...?

Bătrânul Radu s'a uitat lung la curiosul gazetar. Ochiul părea că-i sclipesc umed. Cu mîntea sa s'o fi repezit la Blaj, în mănăstire... Și-a fi adus aminte cum privea el din strana de frunte a canonicilor, la ficiorul seu, sfîșit chiar atunci vlădică... Dar iute și-a deschis rostul seu și a grăit, cam așa:

— Ce oiți fi simțit eu atunci, Domnule, nu țiți pot eu spune... Dar și de ți-aș spune n'ai pute-o D-ta scrie....

Adevărat, cuminte vorbă. Cine ne-ar pute spune ce va fi simțit în aceste zile nenea Radu, când călăuzit de fiul seu cel scump a cercetat moșia dela Hollod, cu via cea mare și vestită, și a văzut cu de amărîntul toată curtea de găzdășie a episcopului, în Beiuș și jur?

Curînd după ce a sosit tatăl episcopului la Oradea a izbucnit straițul sau greva celor dela tren. Episcopul și tatăl seu s'au dus cu trăsura la Hollod și Beiuș.

Mulți s'au oprit în acele zile ici colea și așteptau cu nerăbdare să plece trenurile să-și ducă spre casă. De bună samă nenea Radu nu se număra între aceia. Putea să mai țină greva, de pe partea dinsului încă o săptămână, de bună seamă nu se neliniștea, că de ce nu mai pornesc trenurile...

Da, da! Tot mai sunt oameni fericiți pe lume! —

— **La fondul bisericii noastre din Cluj a contribuit:**

Nr. 138. Ioan F. Codrea și soția sa 12 cor.

Nr. 139. Maria Hoț, Cluj 2 cor.

Suma totală peste săptămână: 14 coroane.

D-zeu le răsplătească!

— **Monumentul lui George Barițiu.** La 6 Mai st. n. a. c. se va săvîrși așezarea și sfîșirea crucei, ce fiicele și nepoții fericitului *G. Barițiu*, fost president al Academiei române și al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, — au pus la mormîntul repausatului, lângă biserica gr.-cat. din Sibiu. Înainte de sfîșirea crucei se va face un parastas pentru sufletul marelui repausat.

— **Plățile Canonicilor.** Încă în 1853 Majestatea Sa a hotărît, ca canonicii, numiți regești, gr.-cat. români din Blaj, Lugoj, Gherla și Oradea-mare și cei ruteni din Muncaciui și Eperješ să primească din visteria statului câte 2160 cor. De atunci la toți funcționarii, dela ministri începînd până la cel din urmă, care își primește plata de la stat, li s'au mărit plățile așa că acum au de 2 și de 3-ori mai mult ca pre vremea cea, numai singur canonicii au rămas în o jumătate de veac cu aceași plată. De aici a urmat, că ei, cari ocupă un loc atât de însemnat nu numai în biserică, ci și în viața socială, sunt plătiți ca și oficialii de cancelarii, cari nici pre departe n'au pregătirea, știința, responsabilitatea și locul acela înalt, ce-l au canonicii. Lucrul acesta întors a îndemnat — cum cetim — pe unii canonicii, să ceară dela guvern și înmulțire plății lor, ce s'a și întemptat, dându-le câte 500 cor. ca ajutor personal până la regularea venitelor preoților gr.-cat. și rom.-cat.

— **Conferința** învățătorilor români gr.-or. din tractul protopopesc al Clujului și Ungurașului se va ține în 6. 7. și 8 Maiu n. a. c. în Sebeșulmare. Comisar consistorial e catechetul din Cluj, Dl Marcu Jantea.

— **Esamenul** din religiune cu învățăceii de meserii din Cluj s'a ținut în 24 Aprilie n. Au fost de față 83 învățăceii, popor mult și mai mulți membrii din curatorul gr.-cat. și din comitetul Reuniunii sodalilor români, care ajută în tot anul cu bani și haine pre mai mulți învățăceii. Reușita esamenului a fost bună.

— **A murit. Ștefan Pop**, fost vice-archidiacon al tractului Ardasut, asesor consistorial și paroch gr.-cat. rom. de Buzesți și Sirbi, preot iubitoriu în etate de 82 ani în anul 52 al preoției. În mormîntarea s'a făcut în 19 Aprilie n. a. c.

— **Socialiștii din Cluj** nu ca să ajute cauzei oficialilor de tren, ci ca să arete, cine sunt ei, în 25 I. c. seara au aranjat o mare demonstrație în piața mare. Cătanele, gendarmii și polițiștii au împraștiat mulțimea mai împărțind și lovituri de sabie nu conducătorilor socialiști, că aceia totdeauna stau la o parte când ved necazul, ci celor înșelați și amăgiți de ei.

— **Carnegie**, un mare bogat din America, care și până acum a dat mai multe milioane pentru scopuri de binefacere, a făcut mai de curînd o fundațiune de 25 milioane coroane pentru aceia cari se nefericesc, voind să scoată din primejdie pe alții.

— **Greva oficialilor de tren** începută în 20 I. c. s'a terminat — după 7 zile. În 4 zile n'a umblat nici un tren, în 3 zile s'au pus în mișcare câteva, cărmuite fiind de ostași. Din 26 I. c. toate trenurile umblă regulat și oficialii, cari au denegat împlinirea serviciului, au început iar lucrul părăsit, deși guvernul țării, în urmă, nici atîta nu le-a mai promis, că le va împlini din cererile lor, cit le-a fost promis la început, și pe mai mulți conducători i-a prins și aruncat în temniță, iar pe oficialii, cari au fost ostași i-au chemat sub armă și ca militari i-a coarșinat să facă serviciu la tren. — Pagubele pricinuite sunt grozave. Multe procese s'au pus în curgere și mai multe se vor pune. Călătorii, cari plini de necas au petrecut prin gări, s'au depărtat la vetrele lor și la ținta, pentru care au fost luat în folosință trenurile.

Greva aceasta a fost erumperea cea mai însemnată și mai mare a boalei, de care suferă întreagă societatea în dorințele și lupta ei pentru *pâne*. Mai fostau greve și vor mai fi încă și mai multe și mai mari, până când spiritul evangelic și deosebit *iubirea creștinească* nu va alunga spiritul jidovesc, ce stăpânește astăzi hrînind neindestulirea, care nimic nu crîță și nu ia în socotință decât punga.

— **A murit mîncînd.** Ungurul Bălman din Feneș în 24 I. c. fiind la o pomeană întreg sănătos, la masă, spre mirarea și spaima tuturor a murit cu bucătura în gură. Unii spun, că s'a înecat; după alții a fost lovit de gută în creeri.

— **Împotriva beției.** Primim următoarea binevestitoare scrisoare: În postul sfințitor Paști am cetit în prețioasa foaie Răvașul un lucru interesant, anume ce au făcut bravii locuitori din Silivas. La sfătuirea M. On D. Ioan Goron, protopop, a învățătorului Ioan Drăgan a prim coratorului Mican George și a mai multor credincioși din comuna noastră Cusdriora, a doua zi de paști ne au luminat bunul D-zeu și pe noi ca pe alți creștini, de a putea aduce hotărîrea, că în crîșmele foștilor noștri amici Mițoc și Moisa să nu mai bem nici un felu de beutură spirituoasă. Sau început cu un număr abia de 27 înși, și spre mai mare bucuria conducătorilor noștri, numărul astăzi trece preste 130 capi de familie, sporinduse pe zi ce merge, numărul iubitorilor noștri credincioși. Amicii noștri de mai sus, sunt foarte desperați de acest lucru trist pentru dînșii și sunt pe picior de ducă, D-zeu le ajute să ne părăsască cât mai curînd.

Ear pe iubitorii noștri poporeni îi rog și pe aceasta cale că cei neînscrisi să se înscrie, ear cei înscriși să țină sfîntă legătura aceasta, pentru că este pentru binele și folosul lor propriu.

Cusdriora la 25/IV 904. Un creștin.

— **Socialiștii** au ținut, la Paștile catolice, în Pesta o mare adunare. Conducători au fost *Israel, Weltner, Grossmann* și alți jidovi. În adunare s'a constatat, că din sărăcia poporului au adunat creșterește zeci de mii de coroane pentru scopurile lor. Adună și acum, ce foile lor în fiecare număr publică. Mult dau și Români înșelați și amăgiți, cari se încred orbiș în făgăduințe deșerte. Nu vreau să înțeleagă minciunile Itigilor, deși sunt așa mari, cât se pot prinde cu mîna. În anul trecut nebuniau poporul cu cea, că nu va mai plăti dare și nu va mai da cătane. Acum vede poporul, că și una și alta trebuie s'o facă, dar nici acum nu vrea să vadă, că numai cei din sinul lui pot să-i fie conducători cu inimă și milă față de el.

Ți să stringe inima de durere, cetind, cum foile socialiste românești, dar numai în formă și nu și în duch și dorințe, indeamnă bietul popor, să urmeze steagurile socialiștilor Bokányiști ori a partidei reorganizate, cari revoltează poporul, îl duc în gura puștilor și în ascuțitul sabiei, fac, să rămîna copii fără părinți, dar ei, după ce l'a aruncat în primejdie, se trag laoparte și nu varsă nici o lacrimă nici pentru cei morți, nici pentru cei întemnițați și nici pentru cei rămași orfani.

Socialismul în sânge românesc.

— Grozăvenia dela Aleșd. —

Toate foile au dat știri despre vîrsarea de sânge săvîrșită Duminecă, 24 Aprilie, în Aleșd, unde gendarmii au pușcat poporul adunat în piață, la adunarea kossuthiștilor, și au picat morți: 25 înși, greu răniți 30 înși, și mai ușor răniți peste 100. Ziarele noastre înregistrează știrea aceasta după cele ungurești, spunînd că cei împușcați au fost *socialiști*. Da, numai cît acești *socialiști sunt toți Români de pe Criș*; acei morți și răniți sunt tot frați de ai noștri, sânge din sângele nostru s'a vîrsat pe piața Aleșdului, și veduțele rămase și orfanii, cari plîng după părinții lor, și strigă după pîne, toți — toți sunt Români. Un Român care a trecut Luni, după nenorocirea săvîrșită, prin Aleșd și satele din apropiere, cari toate își au victimele lor, ne spune lucruri grozave despre stările de acolo. La vreme le vom descrie.

Acum constatăm cu durere, că jidovii socialiști până la așa grad au nebunit sormanul nostru popor de pe Criș, încât *îi aruncă înaintea puștilor și morcu grămada pentru socialism*. Socialismul jidovesc se scaldă deja în sânge românesc. Și nu este nime să mîntuiască pe bieții oameni de atîta rătăcire fatală!?

Posta Redacțiunii.

D-lui **Dr. B.** în Buzeu. Însemnarea de „1 April 1904“ pe fașia sub care primiți foia nu are nici o importanță asupra abonamentului. Folosim aceste fașii corecte altfel numai pentru trecut — din considerări economice, fiind-că s'au tipărit multe. Pe viitor nota asta va rămînea afară, ear corectura, la nume se va face. Cu salutare respectuoasă.

D-lui **G. T.** Șimleu. Prețiosul comunicat ne a sosit prea târziu. Astfel nu știm de vom mai putea face us de el. Ori cum, primiți mulțămitele noastre.

Moldovanu Basiliu

Agentura generală

din Cluj a băncii de asigurare

„TRANSSYLVANIA“

primește și efectuează oferte de asigurare din comitatele: Cojocna, Murș-Turda, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobăca, Ciuc, Sălagiu, Sătmăr, Bihor, Maramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și exploziunii ori ce fel de edificii, mărfuri, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obișnuite, anume: *capitale pentru casuri de moarte, pe viață, de zestre, rente etc.*

Asigurări populare fără cerțare medicală până la 1200 coroane.

Asigurări pe cheltuielile înmormântării, contra grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„Transsylvania“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci în decurs de 34 de ani a plătit despăgubiri pentru foc de K. 3.042,619'84 fil., iar pentru capitale asigurate pe viață Kor. 2.992,162'98 fil. Suma asigurărilor contra focului e de K. 112 milioane. Suma asigurărilor pe viață e de K. 10'2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba românească și în toate limbile din țară dela

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emeke-tér“ Nr. 16.

precum și dela agenturile locale și cercuale din comunele mai mari.

Salon de ras, frișat și parfumerie

Teodor Terziu
în Cluj.

Strada Kossuth Lajos Nr. 1. (edificiul Hotelului „Central“)

Deposit de parfumeriile cele mai fine și specialități, săpunuri de toaletă, creme pentru mână și față, pudră, Eau de Cologne, apă de gură, perii de dinți, rociuri de păr și piepteni cu cele (41) mai ieftine prețuri. 1-5 Rog on. inteligență pentru binevoitorul sprigin.

Wilheim Ignác

ingenieur

Budapesta, VIII. Kender-u. 8.

Primește ori ce fel de

măsurare de pământ,

mappare,

arangeare de posesiune.

După acord marchează linia

căii ferate normale ori

înguste.

Prețuește moșii, esoperează și valorează patente, pe lângă onorar echitabil.

Ofertele sunt a se trimite la adresa de mai sus.

38-50.

Pentru sezonul de primăvară și vară

recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căpături de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

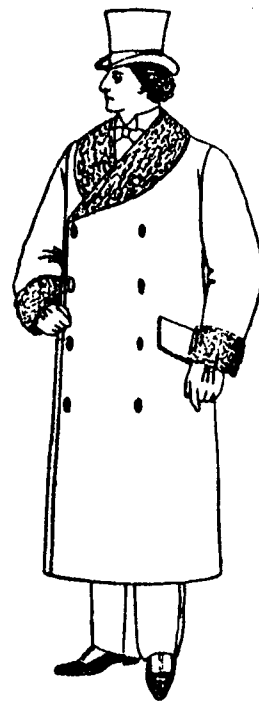
Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căpături economice, cupțușite cu stofă.

Haine negre de salon și frac.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comanda din provincie ca măsură e destul a trimite o haină veche. 20 (14-)

Gratis! O cumpănă de culină!

Pe prețuri fabuloase de ieftine trimit din magazinul meu prea încărcat

mărfurile mele de argint mexican

renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » »
6 furcuțe » » » » »
12 cuțite de desert » » » » »

6 furcuțe de desert de argint mexican
1 lingură mare de supă » »
1 lingură mare de lapte » »
2 feșnice elegante de salon » »

46 bucăți la olaltă costă numai **6 fl. 50 cr.** pe lângă asta dau ca present pe răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată

bine până la 12½ chilogr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și din lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani. — Spediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european

3 fl. 40 cr. cu rambursă un vig de pânză de Scepusia pentru 6 cămeși bărbătești ori femeiești, 90 cm. lat. calitate eselență, garanție pe 6 ani; numeroase recunoștințe.

4 fl. 50 cr. cu rambursă 3 metri de stofă modernă pentru un vestmânt bărbătesc elegant, în coloare după plac.

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlgr. (cam 50 bucăți, puțin atinse) de **săpun fin de toaletă**, bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, violele, rezedă, jasmîn și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă spezează:

4-21 Casa centrală de mărfuri

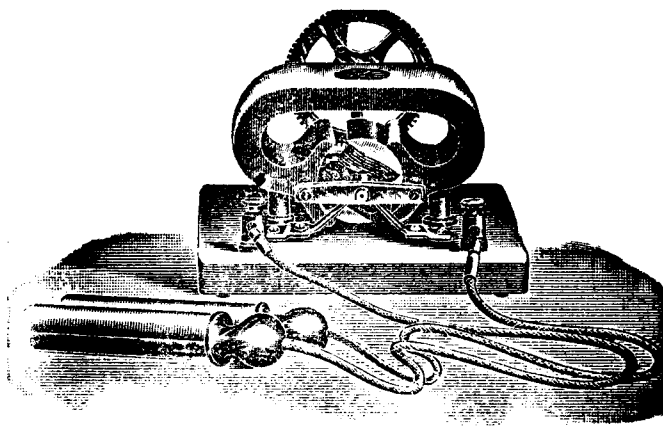
DENKER JÓZSEF

Budapesta, Hernád u. 54

Renoirea și prolongirea vieții cu »Electrophor«-ul orig. american.

Aparat medical electric pentru folosul privaților!

Electricitatea e viața.

Atrag atențiunea oamenilor, cari sufer bolnăvicioși și cu organism slab să întrebuinteze acest aparat electric, pentru-că „Electrophor“-ul ne întărește nervii, ne înviește sângele, ne agerește mintea și simțurile, asigură circulația regulată a sângelui și funcționarea sistemului nervos, prin ce ne scutește de bôle.

Prof. Dr. Bourg, membrul facultății de medicină a universității din Paris s'a declarat despre „Electrophor“ astfel: »Nu numai reumatism, sgărçiri, nervositate și asthmă au vindecate, sau cel puțin au alinat cu Electrophor în mii și mii de casuri, în cari știința doftorilor a dat faliment, ci și la morburile de nervi, dureri de cap, colica, vîjeitul urechilor, lipsă de somn, la cei în stare hipocondrică, și mai ales în potriua relexelor de obstipație, vîna de aur, în câteva zile de multe ori în câteva ceasuri au observat alinarea minunată. Femeile cu boale dureroase câștigă alinare și vindecare aproape sigură.

Nu se strică!

Prețul unui complet aparat mic:

10 cor.

Pentru cei slabi de constituție.

Pe lângă trimiterea banilor înainte ori cu rambursă liferează reprezentantul european al companiei

»Electrophor Co. Limited«

Auffenberg József, Budapest VI. Proféta-utca 5.

Ține în veci!

Prețul unui complet aparat mare:

20 cor.

pentru vindecarea boalelor învechite.

9-10.